

Warszawa, 17. 11. 2015 r.

RZECZPOSPOLITA POLSKA

Rzecznik Praw Pacjenta
Krystyna Barbara Kozłowska

RzPP-ZZP.420.23.2015.KAS.2

Pan

Konstanty Radziwiłł

Minister Zdrowia

ul. Miodowa 15

00-952 Warszawa

Rzecznik Praw Pacjenta pismem z 26 marca 2015 r. (znak: RzPP-ZZP.420.23.2015.KAS) wystąpił do Ministra Zdrowia¹ o przedstawienie stanowiska oraz o podjęcie działań legislacyjnych w sprawie finansowania świadczeń zdrowotnych w zakresie terapii i rehabilitacji współzależnienia oraz profilaktyki członków rodzin osoby uzależnionej od alkoholu, dotkniętych następstwami nadużywania alkoholu przez osobę uzależnioną oraz pobierania opłat od ww. osób. Rzecznik wykazał sprzeczność i nieprecyzyjność (brak doregulowania) przepisów ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych² (art. 12 tej ustawy) w związku z art. 21 ust. 3 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi³.

Art. 21 ust. 3 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi stanowi, że od osób uzależnionych od alkoholu nie pobiera się opłat za świadczenia w zakresie leczenia odwykowego udzielane przez podmioty określone w art. 21 ust. 1⁴ ww. ustawy. Na podstawie art. 23 ust. 1 ww. ustawy członkowie

¹Na podstawie art. 47 ust. 1 pkt 5 i 7 ustawy z dnia 6 listopada 2008 r. o prawach pacjenta i Rzeczniku Praw Pacjenta (tj. Dz. U. z 2012 r., poz. 159 z późn. zm.)

²tj. z 2008 r. Dz. U. Nr 164, poz. 1027

³tj. Dz. U. z 2012 r., poz. 405

⁴Postępowanie w stosunku do osób nadużywających alkoholu uregulowane jest w rozdziale 2 ww. ustawy. Na podstawie art. 21 ust. 1 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi leczenie odwykowe osób uzależnionych od alkoholu prowadzą podmioty lecznicze wykonujące działalność leczniczą w rodzaju świadczenia stacjonarne i całodobowe oraz ambulatoryjne w rozumieniu przepisów o działalności leczniczej. Zgodnie z art. 22 ust. 1 ww. ustawy zarząd województwa organizuje na obszarze województwa podmioty lecznicze wykonujące działalność leczniczą w rodzaju stacjonarne

rodziny osoby uzależnionej od alkoholu, dotknięci następstwami nadużywania alkoholu przez osobę uzależnioną, uzyskują w podmiotach określonych w art. 22 ust. 1⁵ świadczenia zdrowotne w zakresie terapii i rehabilitacji współuzależnienia oraz profilaktyki. Za świadczenia te od wymienionych osób nie pobiera się opłat. Zgodnie z art. 23 ust. 2 ww. ustawy dzieci osób uzależnionych od alkoholu, dotknięte następstwami nadużywania alkoholu przez rodziców, uzyskują bezpłatnie pomoc psychologiczną i socjoterapeutyczną w podmiotach określonych w art. 22 ust. 1 i poradniach specjalistycznych oraz placówkach opiekuńczo-wychowawczych i resocjalizacyjnych. W rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 6 listopada 2013 r. w sprawie świadczeń gwarantowanych w rodzaju opieka psychiatryczna i leczenie uzależnień⁶ (zał. 5 i 6) wymienia się m.in. świadczenia gwarantowane realizowane w warunkach dziennych leczenia uzależnień oraz ambulatoryjnych leczenia uzależnień dla członków rodzin i osób pozostających w bliskich relacjach (współuzależnionych). W art. 12 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych wskazuje się, że przepisy tej ustawy nie naruszają przepisów o świadczeniach opieki zdrowotnej udzielanych bezpłatnie bez względu na uprawnienia z tytułu ubezpieczenia zdrowotnego – w tym, stosownie do art. 12 pkt 2 ww. ustawy, na podstawie art. 21 ust. 3 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. Jak wskazano na wstępie przepis ten dotyczy wyłącznie osób uzależnionych od alkoholu. Brak jest w przepisach ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych określenia uprawnień do korzystania ze świadczeń opieki zdrowotnej udzielanych bezpłatnie bez względu na uprawnienia z tytułu ubezpieczenia zdrowotnego osobom, o których mowa w art. 23 ust. 1 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tj. członków rodzin osoby uzależnionej od alkoholu, dotkniętych następstwami nadużywania alkoholu przez osobę uzależnioną). Przepisy nie odnoszą się wprost do kwestii finansowania świadczeń opieki zdrowotnej członkom rodzin osoby uzależnionej od alkoholu, dotkniętych następstwami nadużywania alkoholu przez osobę uzależnioną – które to świadczenia przysługują im bezpłatnie (art. 23 ust. 1 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi) – w szczególności osób nie spełniających żadnej

i całodobowe świadczenia zdrowotne w zakresie leczenia odwykowego oraz wojewódzki ośrodek terapii uzależnienia i współuzależnienia.

⁵ Zgodnie z art. 22 ust. 1 ww. ustawy zarząd województwa organizuje na obszarze województwa podmioty lecznicze wykonujące działalność leczniczą w rodzaju stacjonarne i całodobowe świadczenia zdrowotne w zakresie leczenia odwykowego oraz wojewódzki ośrodek terapii uzależnienia i współuzależnienia.

⁶ Dz. U. z 2013 r., poz. 1386 z późn. zm.

z przesłanek określonej w art. 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.

W odpowiedzi z 30 kwietnia 2015 r. (ZP-P.073.26.2015) pani Beata Małecka-Libera ówczesny Sekretarz Stanu w Ministerstwie Zdrowia poinformowała, że wobec analizy przepisów w tym zakresie - przeprowadzonej przez Rzecznika, zasadny jest postulat podjęcia działania legislacyjnego. Jak wskazano w odpowiedzi: „podjęte zostaną działania mające na celu rozważenie możliwości uzupełnienia art. 12 ustawy o świadczeniach [ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych] o regulację, która będzie odnosiła się do świadczeń zdrowotnych udzielanych osobom, o których mowa w art. 23 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, w zakresie terapii i rehabilitacji współzależnienia oraz profilaktyki, bez względu na uprawnienia z tytułu ubezpieczenia zdrowotnego”.

Mając na uwadze powyższe, zwracam się z uprzejmą prośbą o informacje dotyczące działań podjętych przez resort zdrowia w tej sprawie oraz ich ewentualnych wyników.

2
poufne
A. Kubiś

Do wiadomości:

1. Pani Beata Szydło, Prezes Rady Ministrów, Kancelaria Prezesa Rady Ministrów, Al. Ujazdowskie 1/3, 00-583 Warszawa;
2. Pan dr hab. n. med. Piotr Gałecki prof. nadzw. UM Konsultant Krajowy w dziedzinie psychiatrii Klinika Psychiatrii Dorosłych UM ul. Aleksandrowska 159 91-229 Łódź.

